

Per què cal modernitzar el dret de successions al segle XXI?

1 Repte 1: La llibertat en la planificació

- Escassa adaptació a noves formes de família, parelles de fet, famílies reconstituïdes.
- Legítimes rígides que deixen poc marge de disposició al testador.

PROBLEMA PRÀCTIC: PERSONA D'EDAT AVANÇADA AMB DEMÈNCIA

El problema

Pot una persona amb discapacitat fer testament i decidir el destí dels seus béns *post mortem*?

La situació actual

La Llei 8/2021 adapta el Codi civil a la Convenció de l'ONU sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat (art. 12: igual reconeixement com a persona davant la llei) i considera que la capacitat de testar s'ha de valorar individualment, en lloc d'establir una regulació general.

Una possible solució

El Tribunal Suprem ha consolidat el model del "vestit a mida": ningú pot prohibir per endavant el dret a testar d'una persona amb discapacitat, perquè la seva capacitat es valorarà acte per acte, en el moment concret d'atorgar testament, pel notari (DE BARRÓN ARNICHES, AdFUAM, 2025).

2 Repte II: Els béns digitals

- Absència d'una definició legal de què és un «actiu digital» heretable.
- Hereus sense accés a comptes, criptoactius o identitats digitals del causant.
- Fiscalitat successòria no adaptada a la naturalesa i la volatilitat d'aquests béns.

PROBLEMA PRÀCTIC: BITCOINS EN L'HAVER HEREDITARI

El problema

Qui es quedarà les meves criptomonedes després de la meva mort?

La situació actual

El Codi civil regula el cabal hereditari pensant en béns materials i comptes bancaris tradicionals. No resol què passa amb els criptoactius, els comptes a les xarxes socials o les subscripcions digitals, ni imposa cap obligació de col·laborar als hereus a les plataformes.

Una possible solució

Mentre el legislador continuï tractant el patrimoni digital com un apèndix de la protecció de dades i no com una autèntica qüestió successòria, la resposta continuarà depenent més de les condicions d'ús de cada plataforma que del Codi civil.

Altres qüestions candents

- Com es transmet l'herència familiar? Després de la mort del propietari, cal procurar la millor manera de traspasar l'empresa als successors, sense fragmentar-la.
- Existeix una fórmula per millorar l'eficiència i reduir la càrrega tributària en els processos hereditaris?
- Cal protegir els col·lectius vulnerables (persones amb discapacitat, empresa familiar) i donar resposta al fenomen creixent del patrimoni digital (criptomonedes, xarxes socials).
- Per què la llei d'herències necessita adaptar-se a la societat actual? L'augment de la longevitat multiplica el nombre de persones amb necessitats assistencials que requereixen disposar de part del seu patrimoni en vida.

El futur de l'herència: més llibertat, més digital, més just.